

Handlingsplan vid krishändelse

Klagshamns skolområde

Upprättad
Datum: 2013-02-25
Version: 1.0
Ansvarig: Pär Blondell
Förvaltning: Limhamn-Bunkeflo stadsdelsförvaltning

Innehållsförteckning

Handlingsplan vid krishändelse	1
Deltagare i gemensam krisgrupp	3
Klagshamns skolområde.....	3
Lokala krisgrupper	3
Telefonlistor	4
Hjälptelefoner.....	4
Skoloråden.....	4
Krishändelse	5
Om barn dör eller skadas allvarligt.....	5
När förälder eller syskon dör	6
Dödsfall bland personal.....	6
Bemötande av barnen	7
Vid budskap om dödsfall	7
Ritualer.....	7
Sätt att göra förlusten verklig	7
Krisreaktioner hos barn	7
Referenslista	8

Deltagare i gemensam krisgrupp

Klagshamns skolområde

Pär Blondell, rektor
Britta J:son Holmgren, rektor
Charlotte Löfqvist, rektor
Christine Lindsjö, skolsekreterare
Cecilia Kjellberg, skolsköterska
Evelina Rundberg Nilsson, kurator
Julia Radeson-Lindeberg, studie- och yrkesvägledare
Ulrika Burman, specialpedagog
Britt-Marie Nilsson, specialpedagog
Lillemor Stenkil, specialpedagog

Lokala krisgrupper

I de lokala krisgrupperna ingår representanter från olika personalgrupper inom skolans enheter, förskolan, fritidshemmen och kyrkan. För enkelhetens skull benämns alla pedagoger som lärare i texterna som följer.

Skolområdets krisgrupp samlas vid olyckstillfällen. Rektor är sammankallande och ansvarar för arbetsfördelningen.

Rektor eller närmast ansvarig chef ansvarar för information till pressen. För att få exakt information och för att förhindra ryktesspridning ska i ett tidigt skede gruppen kontakta polis, brandkår och dylikt för att få korrekt information.

Kontaktperson på enskild enhet kan också ha kontakten utåt, om det inträffade endast berör denna del.

Krisgruppen ansvarar också för att övrig personal är informerad om handlingsplanen och vid behov får fortbildning inom krishantering och sorgearbete.

Om större olycka inträffar, exempelvis om en skolbuss hamnar i en allvarlig olycka, måste man snabbt samordna sina insatser med räddningstjänst, polis, sjukvård och stadsdelens POSOM grupp.

Telefonlistor

Hjälptelefoner

Polisen	114 14
Närpolisområde Limhamn	20 13 29
Brandkåren	112
Ambulans	112
Universitetsjukhuset MAS	33 10 00
Akuten receptionen	33 37 00
Psykiatriska kliniken receptionen	33 26 01/33 61 13
Rådgivning	676 92 92
BUP-receptionen	33 16 70
Ungdomsmottagning Rooseum	33 81 00
Ungdomsmottagning Triangeln	33 78 00
Socialtjänsten	34 10 00
Social jour centrum efter klockan 16	34 56 78
Svenska Kyrkans jour	112 dygnet runt
Berth Löndahl, Bunkeflo församling	27 94 11/0705 573720
Jim Tullgren, Tygelsjö församling	56 94 31/0736-849022
B.R.I.S.	713 10
BRIS syd kansli	690 80 70
Barnens hjälptelefon	
må-to 15-19, fr 14-18, lö-sön 14-17	116 16
BRIS vuxen telefon	077-150 50 50
Kvinnojouren	30 11 13
Röda korset	12 00 65
Kvinnocentrum	34 41 42/jour 29 09 99

Skoloråden

Strandskolan, expedition	34 03 22
Klagshamnsskolan	46 87 31
Sundsbroskolan, expedition	34 69 03
Tygelsjöskolan, expedition	34 69 12
Ängslättskolan, expedition	34 69 06

Krishändelse

Om barn dör eller skadas allvarligt

- Den som får information kontaktar omedelbart rektor, som ser till att övrig personal informeras. Rektor har huvudansvar för att samtliga elever informeras.
- Rektor sammankallar berörda i krisgruppen och berörd personal. Där bestäms vilken information som ska ges till vem och hur man går vidare. Det är viktigt med närvarokontroll så att alla klasser är bemannade av en välinformerad lärare.
- Personal som finns på arbetsplatsen samlas snarast möjligt. Rektor ansvarar för att personal som inte är i tjänst informeras.
- Utsedd person, företrädevis läraren, håller kontakt med berörd familj, för att uttrycka medkänsla och för att ta reda på hur föräldrarna önskar att vi i skolan-förskolan ska agera. Det krävs ofta upprepade kontakter för att få klarhet i det. I speciella fall kan även elevvårdsteamets personal kontakta familjen.
- Respektive lärare i berörda enheter tar hand om informationen till klassen/gruppen, med hjälp av elevvårdspersonal, präst eller kollega. Ge åldersadekvat information samt tid och möjlighet att få uttrycka sina känslor och tankar om det inträffade. De som är frånvarande ska få information genom att läraren kontaktar deras föräldrar. Läraren i berörd grupp/klass ansvarar för att alla föräldrar informeras per telefon om inträffat dödsfall, så att någon vuxen kan möta upp hemma efter skolan. Observera att barn som ingår i eftermiddagsomsorg ingår i flera grupper. Elever i skolår 6 och uppåt kan ges möjlighet att själva få ringa till någon anhörig. De yngre barnen som själva önskar ringa sina föräldrar ska få hjälp att göra det. Därefter informerar läraren vidare om vad som händer och om eventuella åtgärder exempelvis extra föräldramöte. Skolan skickar kondoleansbukett till hemmet.
- Övriga klasser/grupper informeras av undervisande personal. Barnen måste ges tid att tala om det inträffade.
- Viktigt! Låt barnen delta i och utforma egna spontana ritualer vid en kamrats dödsfall.
- Om klassen/gruppen under dagen eller de närmaste dagarna byter lärare, så måste han/hon vara informerad och på nytt tala om det inträffade med barnen. Det hjälper barnen att bearbeta det som skett.
- Alla olycksfall, som kräver sjukhusvistelse, ska inrapporteras till rektor. Kontakten med familjen hålls i första hand av ansvarig lärare.

- Minnesstund: På skolan alternativt i kyrkan, som hålls öppen vid krishändelser.
På begravningsdagen hålls en minnesstund för den klass och för de elever som är närstående den avlidne eleven. Vid minnesstunden följs klassen åt av ansvarig klasslärare. Förbered eleverna på vad som ska ske. Efter minnesstunden är det viktigt att samla eleverna för att samtala om minnesstunden, samt för att avsluta/sätta punkt.
- Rektor och ansvarig lärare representerar skolan vid begravningen. Till begravningen tar de med de blommor som eleverna tog med till minnesstunden, samt en krans/bukett från skolan.

När förälder eller syskon dör

Gäller vad som anförts ovan, men det är då extra viktigt, att man talar med berörd familj först och respekterar hur de vill att vi ska göra och på grundval av detta samtal, bedöma hur vi ska agera i skolan.

Det är också viktigt att först tala med det drabbade barnet och låta barnet vara delaktig i informationen.

Dödsfall bland personal

- All personal samlas för information. Rektor leder samlingen. Vid detta möte bestäms också tid för ceremoni och minnesstund.
- Information ges till barnen av den personal som de är bäst förtrogna med. Om det är deras lärare eller någon annan som de stått nära som har dött, behöver de speciellt omhändertagande. Information på samma sätt som om en elev har dött. Den som informerar barnen kan behöva stöd av rektor eller elevvårdspersonal.
- Uppföljande samling av personalen behövs för att samtala om det som hänt och för att man ska få information om önskemål från anhöriga exempelvis angående begravning med mera.
Uppgifter om namn och telefon finns i personalakten.
Rektor ansvarar för att personalakten är aktuell. Den förvaras på skolsekreterarens expedition.

Bemötande av barnen

Vid budskap om dödsfall

- Någon barnen känner tillit till bör lämna budskapet.
- Lämna mesta möjliga information och den ska vara konkret och klar.
- Se till att ni är ostörda.
- Ge barnen tid, men älta inte hela dagen. Ge hellre tid för återkommande samtal.
- Stanna hos barnen en lång stund.
- Använd raka budskap, förklara på barnens nivå, använd ordet död, inte somna eller bortgång.
- Var beredd på att samtalet kan bli kort, men ge den tid som behövs. Ge möjlighet till nytt samtal

Ritualer

- Tänd ett ljus.
- Sätt in vackra blommor.
- Sjung en psalm eller annan lämplig sång.
- Läs en dikt eller passande berättelse.
- Låt bänken stå kvar i klassrummet en tid, exempelvis till begravningen.
- Minnesstund på begravningsdagen, se ovan.
- På respektive förskola/skola finns låda med ljus, ljusstake, duk, skrifter, diktsamling, cd-skivor med mera.
- Samla barnens dikter, berättelser och teckningar i en korg eller dylikt på den avlidne elevens bord. Låt det stå kvar fram till och med begravningsdagen. Denna korg med barnens alster kan ges till föräldrarna, som en hälsning från klassen.

Sätt att göra förlusten verklig

- Låt/lär eleverna hantera sin sorg genom att bearbeta upplevelsen tankemässigt och att tala om förlusten. Utöver samtal kan uppsats, dikt, målning eller annat skapande vara uttryckssätt.
- Viktigt att vi vuxna vågar visa våra egna känslor.
- Låt barnen veta att det är tillåtet att tala om den döda/döde vid olika tillfällen.
- Tala med barnen om egna funderingar kring döden, egna rädslor.
- Tala med barnen om eventuella skuld-känslor eller andra fantasier.
- Ovanstående hjälper barnen att känslomässigt bemästra upplevelsen och stilla sin oro.

Krisreaktioner hos barn

- Nedgång i prestation.
- Tystnad eller motsatsen (pladdrig).
- Beteendet förändras (ökad oro, passiv).
- Psykosomatiska symtom (magont, huvudvärk mm).
- Upptagenhet av händelsen i lek, skrift, teckningar mm.
- Ökat behov av närhet.
- Av- och påknapp i sorgebeteende.

Referenslista

Steinar Ekvik: "Skolan och elever i sorg"

Studentlitteratur 1993

En handbok för lärare hur man hanterar och bemöter ett barn i sorg. Boken ger praktiska råd hur lärare och klass kan gå tillväga. Boken bygger på författarens erfarenhet som präst, samt erfarenheter hos lärare och föräldrar som upplevt barn i sorgearbete.

Atle Dyregrov Magne Raundalen: "Sorg och omsorg",

Studentlitteratur 1995

Boken tar upp barns reaktioner i sorg och kris och hur de upplever förlusten av en nära vän släkting eller klasskamrat. Anvisning om hur man utarbetar en beredskapsplan.

Atle Dyregrov: "Barn i sorg"

Student litteratur 1990

En bok som ger oss ökad förståelse för barns sorgereaktioner. Boken ger praktiska råd hur man bäst tar hand om barnen - deras tankar - känslor och reaktioner - när någon anhörig vän eller klasskamrat dör.

Atle Dyregrov: "Att ta avsked. Ritualer som hjälper barnet genom sorgen."

Skrift från Rädda barnen 1994

Denna skrift ger konkreta råd och anvisningar om barns möte med döden, betydelsen av ritualer, hur man anordnar minnesstunder och barns deltagande i visning och begravning.

Atle Dyregrov: "Katastrofpsykologi"

Studentlitteratur 1992

Denna bok ger beskrivningar av reaktioner och erfarenheter från praktiskt katastrofarbete.

Större olyckor och katastrofer berör alltid barn. Två kapitel ägnas åt barns reaktioner och hjälp till barn.

Monica Fahrman: "Barn i kris"

Studentlitteratur 1993

En bok om barn i kris. Vilka uttryck tar sig ett barns krisbeteende? I boken behandlas barn och separationer, barn och skilsmässor, barn och sorg, barn-misshandel, sexuella övergrepp mot barn, fosterhemsplacerade barn, barn och självmord, flyktbarn, barn i alkoholistfamiljer och barn och mobbning.

Elisabeth Stolte Niklasson: "En dag i sänder"

Tre punkter AB Göteborg 1989

En bok utgiven av en förälder till ett cancersjukt barn. Boken speglar barns och familjens tankar, funderingar och känslor i syfte att sprida information och erfarenhet.